

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref
05/1743

Vår ref
200705680

Dato
.10.2008

23

Utveksling av grunndata på personinformasjonsområdet - Høring av arbeidsgrupperapport

Vi viser til Finansdepartementets ekspedisjon av 1. juli 2008.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har følgende merknader i saken:

Generelle merknader til høringen

Folkeregisteret er utgangspunktet for de aller fleste systematiske samlinger av personopplysninger om den enkelte. Endringer i folkeregisteret kan dermed få betydning for hvordan personvernet kan ivaretas innenfor mange sektorområder, blant annet innenfor helsesektoren.

HOD vil peke på at rapporten foreslår omfattende endringer som i begrenset grad er utredet og begrunnet, særlig med hensyn til personvernkonsekvenser. HOD mener at de personvernmessige sider ved forslaget bør utredes videre før det konkluderes.

Merknader til de enkelte kapitlene i høringsnotatet og arbeidsgrupperapporten

Formålet med registeret

Personopplysningsloven § 11 oppstiller et krav om at det kun skal innsamles og benyttes opplysninger som er relevante og nødvendige for å ivareta formålet med registeret. Formålet vil være styrende for hvilke opplysninger som kan innsamles og hvem de kan utleveres til. Annen bruk av opplysningene enn det formålet hjemler, vil være ulovlig. HOD mener derfor det er nødvendig med en mer konkret formålsangivelse.

I høringsnotatets punkt 3 sies det at formålsbestemthetsprinsippet er et sentralt personvernrettslig prinsipp. HOD mener at folkeregisteret skal ha som et av formålene å verne den enkelte registrertes interesser, og mener således at formålsbestemmelsen skal gjenspeile dette.

Vilkår for registrering

Ved utvidelse av populasjonen som skal registreres, vil folkeregisteret inneholde opplysninger om personer som tar opphold i Norge i kortere eller lengre tid i forbindelse med for eksempel studier eller arbeidsopphold. Mange av disse vil returnere til sine respektive hjemland etter kort tid. Forslaget innebærer en endring av registerets formål og funksjon. På bakgrunn av høringsuttalelsene foreslås dette nærmere drøftet og synliggjort i den foreslåtte neste høringen.

Hvis man kommer frem til at det er nødvendig å utvide populasjonen i folkeregisteret, foreslår HOD at det innføres regler tilknyttet anonymisering og sletting av personopplysninger etter en viss tid etter at personene regnes som utflyttet.

Ny identifikator

En unik identifikator vil, på samme måte som fødselsnummer, kunne benyttes mange steder og brukes til å knytte informasjon fra ulike kilder sammen, og dermed utgjøre en personvernrisiko.

Dagens fødselsnummer benyttes også feilaktig i mange tilfeller som legitimasjon med fare for identitetstyveri. En entydig identifikator vil nødvendigvis ikke avhjelpe det problemet. Det vises til personopplysningsloven § 12 "Bruk av fødselsnummer m.v." som sier at fødselsnummer og andre entydige identifikasjonsmidler bare kan "nyttes i behandlingen når det er saklig behov for sikker identifisering og metoden er nødvendig for å oppnå slik identifisering.". Dagens regelverk stiller således krav til når fødselsnummer kan benyttes. Arbeidsgruppens forslag om å gjøre fødselsnummer tilgjengelig på nett må vurderes i forhold til gjeldende rett og de personvernmessige hensyn.

Nærmere om innholdet i folkeregisteret

HOD mener det i den videre prosess er viktig å begrunne hvorfor de enkelte dataelementene er relevante og nødvendige å ha i folkeregisteret. Etter at relevans og nødvendighet er synliggjort, må dette veies opp mot den ulempe det vil ha for den enkelte at opplysningene registreres. Eksempelvis bør det vurderes nærmere om det er behov for å ha sekundæradresse i folkeregisteret. Dette kan for eksempel dreie seg om opphold i helseinstitusjon eller fengsel. Departementet kan vanskelig se at behovet for sekundæradresse overgår hensynet til den enkeltes behov for vern av slike opplysninger.

Departementet stiller også spørsmål ved behovet for å lagre verger, dødsbobestyrer, sekundæradresse, telefonnummer (fast og mobil) og e-postadresse i registeret. Dette er

opplysninger som er lett tilgjengelig og kan innhentes av den institusjonen som har behov for det i det aktuelle tilfellet.

Samspill

HOD mener at det under dette punktet ligger en stor, prinsipiell diskusjon som vi skulle ønske hadde vært løftet bedre frem i høringsnotatet: *Er det ønskelig med et stort register som inneholder mange opplysninger som skal dekke mange instansers ulike behov? Eller er det hensiktsmessig med flere små registre som inneholder noen av de samme opplysningene, men med mer spesialiserte datasett tilpasset brukernes behov (for eksempel opplysninger om dødsbobestyrer)?*

HOD stiller spørsmål ved hensiktsmessigheten av å ha flere databehandlere i folke-registeret, i den forstand at flere aktører har ansvaret for opplysningene som ligger i registeret. Vi mener at folkeregisteret selv må ha det overordnede juridiske og straffere-ttslige ansvaret, og mener at sikkerheten og datakvaliteten vil påvirkes av at det i større grad enn i dag vil være en svært stor personkrets som er ansvarlig for behand-ling av opplysninger i registeret.

Vedrørende hvilke aktører som gis rett og/eller plikt til å oppdatere folkeregisteret, mener HOD det uansett er viktig at de enkelte instansene ikke har registreringsansvar for mer enn sitt felt. Det vil si at de samme som melder inn opplysningen, har kontroll-ansvar og kan endre opplysningen. Dette for å kunne holde god kvalitet på opplysning-ene og føre internkontroll, men også for ha kontroll på opplysninger som skal skjermes og som er underlagt taushetsplikt.

Tilgang til opplysninger i folkeregisteret

Fødselsnummer/ID-nummer

Fødsels- og ID-nummer anses i dag ikke i utgangspunktet som en sensitiv opplysning. Det er imidlertid en utbredt oppfatning blant både offentlige og private aktører at fød-selsnummer er egnet til å legitimere en person. En offentliggjøring av blant annet fødsels- og personnummer, slik arbeidsgruppen foreslår, bør vurderes i forhold til ovennevnte forhold.

Åpen tilgang til folkeregisteret

HOD mener at forslaget om en mer åpen tilgang til folkeregisteropplysninger bør underlegges en grundigere vurdering. Dette gjelder både behovet og nødvendigheten av en slik endring bør synliggjøres bedre, og avveiningen av ulempen det kan medføre for den enkelte.

Kontaktopplysninger

Under pkt. 6.5.3 i rapporten vises det til hvilke opplysninger man mener det er nødven-dige å ha for å identifisere en person og kontaktopplysninger om en person, og dette er opplysninger man mener at alle bør få tilgang til på enkeltpersoner. Slik HOD ser det, er alle disse opplysningene ikke nødvendige for å identifisere personer i de fleste

situasjoner. Økt antall opplysninger om den enkelte i registeret vil sammen med økt tilgjengeliggjøring av registeret øke mulighetene for identitetstyveri, uønsket reklame etc. I den videre prosess blir det derfor viktig å avklare hvilke opplysninger som er nødvendige å ha for å identifisere en person.

Når det gjelder forslaget om å gjøre sentrale opplysninger i folkeregisteret åpent tilgjengelig, mener HOD at hovedregelen om å samtykke til bruk og utlevering av opplysninger om seg selv må veie tungt her.

Reservasjonsrett

I alle tilfeller må det være adgang til å reservere seg mot at disse opplysningene gjøres offentlig tilgjengelig, men departementet mener at en reservasjonsadgang ikke nødvendigvis er tilstrekkelig. Utgangspunktet bør være det motsatte, at opplysningene ikke er offentlige så fremt man ikke har godkjent at de offentliggjøres.

Sanksjoner/kvalitet

HOD mener at databehandlingsansvarlig må ha et selvstendig ansvar for å holde høy kvalitet på opplysningene som ligger i registeret. Det må således være databehandlingsansvarliges ansvar at de opplysningene som til enhver tid ligger i registeret er korrekte. For å sikre dette, er gebyr og tvangsmulkt bare et av flere virkemidler. Gode rutiner i registeret, internkontroll, logging, brannmurer, autorisering av enkelte medarbeidere som kan gjøre endringer i registeret, osv., er momenter vi tror vil føre lenger for god kvalitet enn bruk av sanksjoner i seg selv. Departementet mener det bør være behandlingsansvarlig som får ansvaret for at opplysningene som ligger i registeret er korrekte. Ved misbruk av personopplysninger mener departementet det må foreligge strengere sanksjoner enn bare karantene for en viss tidsperiode.

Med vennlig hilsen

Bjørn Astad e.f.
avdelingsdirektør

E. Lien Utstumo
førstekonsulent